

ה'תשפ"ג י"ב אלול ה'תשפ"ג י"ב אלול ה'תשפ"ג י"ב אלול

שבת

אור ובהירות בעבודת השם במשנת ברסלב

לסדרת אור לב האבן מבשרכם ונתתי לכם לב בשר
גיליון
מו
תשפ"ג

פרשת ויצא

אור להביות הלב של איש ישראל
בעור מאד עד לב השמים לה'
יחברך, ואין סוף ואין תכלית לתשוקתו

לבב חכמה

מושגים בחסידות

משמעות השמות הוי"ה ואקי"ה לעובדא ולמעשה

שם הוי"ה – אתערווא דלעילא / שם אקי"ה – אתערווא דלתתא / סוד מה שהצדיק מכונה בשם 'דג'

כבר נתבאר שמקור חיותו של משיח נמשך ממקור עליון מאוד הנקרא 'נוקבא דפרדשקא' ונתבאר שחיות זו מורכבת מתרפ"ו אורות הנובעים מד' צירופי שם הוי"ה [ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן] וג' צירופי שם אקי"ה [קס"א קמ"ג קנ"א] שביחד עולים במספר תרפ"ו שגם הוא בגימטריא פרדשק"א.

משמעות הדברים לעובדא ולמעשה, מבאר ראבר"נ ב'ביאור הליקוטים' (על פי המבואר בהמשך הנהגה):

הנה סוד התיקון שיהיה לעתיד בזמן הגאולה הוא, שיאיר שם הוי"ה בשלימות, שעניינו הוא שהנהגת הש"ת בעולמו תהיה הנהגה של רחמים גלויים. ה' יאיר אז פניו אלינו, ויסיר את כל המסכים וההסתרות שהיו בזמן הגלות בסוד "הסתרת פניך".

כל זה היא, אחר גמר השלמות קומת השכינה, קומת ה'משכן' והבית השלישי (כמו שיתבאר בע"ה בהמשך) ואזי נזכה ליחוד הגדול של לעתיד "כי עין בעין יראו בשוה ה' ציון".

אולם כל זה היא באמצעות כלליות ריבוי התפילות, שמצטברות כביכול למעלה בכל משך שנות הגלות וההסתרה. ודייקא ההתחזקות להרבות בתפילות ובקשות, הן הן שיביאו ויגמרו את התיקון, והן שמהפכות את הנהגת הדין של הגלות הנהגת הרחמים של הגאולה. וכל זה הוא בסוד שם אקי"ה שעניינו מבואר בזוה"ק (וכמבואר בארוכה בליקו"מ מתורה ו) דהיינו "אנא זמין למיהוי". דהיינו שבכח שם קדוש זה אנו מכינים ומזמינים עצמנו באתערווא דלתתא, לעורר את גמר התיקון עד שיופיע עלינו באתערווא דלעילא.

ואכן הזוכה לזה בשלימות הוא הצדיק שהוא בסוד משה משיח, ולכן הוא מכונה בשם "דג" - שכן הוא זה שזוכה בשלימות להארת ד' שמות הוי"ה וג' שמות אקי"ה, והוא הוא אשר חרבו וכלי זיינ"ו (ד' השמות) שלופין בידו במלחמת תפילותיו להביא את גמר התיקון. אולם גם כל איש הישראלי, באמצעות התחזקותו בתפילותיו זוכה גם הוא להארה מאותם שמות הקודש, הן של שם אקי"ה שמשפיע עליו את הכוחות להכין את עצמו באתערווא דלתתא להתחזק ולהרבות בתפילה, והן של שם הוי"ה שזוהי הארה והתנוצצות של הגאולה העתידה, דהיינו הנהגה של גילוי הארת פנים שיכול לזכות בהן כבר עכשיו בזכות התפילה.

עם לבבי אשיחה

ממה אני סובל!?

חכמת הטבע מספקת לנו 'סיבות' רבות לסבל הנפשי שלנו, אך אמונת ישראל מספרת לנו על 'סיבת הסיבות'...

תשמע, ר' מנחם. מתקרבים עכשיו לחנוכה, החג של ניצחון אמונת ישראל על חכמת הטבע של יוון. חכמת הטבע מציעה אלף ואחד פרשנויות לכל סוגי הייסורים והצרות, כשגם הפתרון שלה הם רבים ושונים. אך היהודי המאמין יודע את הסוד: "אני מאמין באמונה שלימה" - הוא מכריז - "שהבורא יתברך שמו גומל טוב לשומרי מצוותיו, ומעניש לעוברי מצוותיו"; הטוב שמור לעושי טוב, והרע לעושי רע. ותו לא מידי.

הנהגה לא טובה, היא היא הסיבה האמתית והשורשית, לכל סוגי הייסורים, הגופניים הכלכליים והנפשיים, הפוקדים את האדם. כשכל שאר הסיבות, אינם אלא תוצאה מסיבה שורשית זו...

ר' מנחם: אבל אני לא מדבר אתך על יסורי גוף או ממון אלא על יסורי הנפש של עצבות ויגון?

רבי שמחה: גם המצב רוח הירוד, ושלל הדאגות למיניהם, אינם נובעים אלא מחטאים. "כי כל הדאגות והעצבות נמשך מהחטאים והעונות, בבחינת אדאג מחטאת" (ליקוטי הלכות, שבת ד, טו). "וכשעובר עבירה חס ושלום, נמשך עליו עצבות, יגון ואנחה, שהם בחינת ס"מ ונוקביה" (ליקוטי הלכות, שבת ז, מה).

תכנים טוב לראש: אנו סובלים מצרה אחת ויחידה - חטאים ועונות! "כי גם כל הייסורים והסכנות והצרות העוברים על האדם בגשמיות חס ושלום, כולם הם בחינת צרות הנפש, כי אין מיתה בלא חטא ואין ייסורים בלא עון. ועיקר הייסורים הם העונות" (ליקוטי הלכות, ברכת הריח ד, מב). ולכן גם, הפתרון היחיד, הוא להתבודד יום יום, להתחרט על המעשים הרעים, ולשוב אל ה'.

אם יש לנו ממה לפחד, זה רק מדבר אחד: מהחטאים! וכפי שמסופר בפרשת השבוע שכאשר באו השלוחים וסיפרו ליעקב שעשיו הולך לקראתו וארבע מאות איש עמו, נתמלא פחד ויָרָא יַעֲקֹב מֵאֵד וַיֵּצֵר לוֹ. ומפרשים חכמינו ז"ל, שהפחד היחיד שלו היה "שמא יגרום החטא"...

ומעשה אבות סימן לבנים: הפחד היחיד הוא מהחטא, ולכן גם, הפתרון היחיד, הוא לשוב אל ה'!

ר' מנחם: אני מתבייש להגיד לך, רבי שמחה, אבל אני חושב לפנות לטיפול!...

רבי שמחה: טיפול על מה?

ר' מנחם: טיפול נפשי... לא בבית חולים לחולי נפש, אלא למישהו שיודע לטפל בעניינים אלו.

רבי שמחה: מה קרה?

ר' מנחם: אני סובל.

רבי שמחה: נו, אז תעשה תשובה.

ר' מנחם: מה הקשר?

רבי שמחה: וכי מה הקשר בין סבל נפשי למטפל?

ר' מנחם: קשר פשוט; המטפל ניסה לטפל בסבל שאני עובר.

רבי שמחה: אבל מהי הסיבה שבעבורה אתה סובל?

ר' מנחם: זה בדיוק מה שהמטפל ניסה למצוא.

רבי שמחה: אבל אני כבר מצאתי?

ר' מנחם: איך מצאת? ברוח הקודש?

רבי שמחה: כן, ברוח קדשם של חז"ל! הם כבר גילו מראש מהי הסיבה לסבל שהאדם עובר: חטאים ועונות ופשעים. וברגע שתטפל בשרש, ותשוב בתשובה על חטאך, תיפתר הבעיה מעצמה.

העולם שלנו לא מתנהג במקריות, חס ושלום, ואין מי שסובל כאן בלי סיבה. יש כאן הנהגה מדויקת ומחושבת, והיא נקבעת לפי מעשיו של האדם. כך שכל ייסוריו וחסרונותיו של האדם הם תוצאה ישירה של התנהגותו הקולקלת. "כי החיסרון הוא מחמת עונות, כמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה (שבת נה). 'אין מיתה בלא חטא ואין ייסורים בלא עון', כמו שכתוב ופקודתי בשבת פשעם ובנגעים עונם" (ליקוטי מוהר"ן, ח).

לא זו בלבד שהסבל והייסורים הם 'תוצאה' מהעון, אלא יותר מכך: העון עצמו הוא המייסר את האדם. שכן "כל עבירה יש לה צירוף אותיות, וכשעבר איזה עבירה אזי נחקק צירוף רע על עצמותיו, ונוקם בו. כמו שכתוב 'עונותיכם הטו אלה, וכתוב 'תמותת רשע רעה'" (ליקוטי מוהר"ן, ד). העבירה עצמה נחקקת בעצמות, והיא זו הנוקמת באדם ומייסרת אותו...

ר' מנחם: וכי זו הסיבה היחידה לכל הסבל שהאדם עובר? אין אנשים שסובלים בגלל משהו אחר?

רבי שמחה: כמובן שיש הרבה 'סיבות' מדוע האדם סובל, אך אני מדבר אתך על 'סיבת הסיבות'...

שימו לב! כל מה שאתה רואה בעולם, הוא רק כשביל הבחירה! (חיי טוהר"ו)

במה מרקדין (א)

שמחה של אמת:

א. הריקודים והשמחה, אשר עליהם אנו מדברים ומעוררים, הם ריקודים על שמחת המצוות ושמחת האמונה, שאנו זוכים להאמין בה וללכת בדרכיו. כי רק זה הוא שמחה אמיתית. אבל השמחה והריקודים בענייני העולם הזה, אינם כלום!

ב. "כי זה כל אדם יכול להבין, שבעולם הזה אין שום שמחה בעולם, כי מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמול תחת השמש. ואם יצבור כעפר כסף וזהב, סוף כל סוף מה יתרון לו בכל זה, כי לא במותו יקח הכל. והכל יודעין שסוף אדם למות וימינו כצל עובר, ומי שיש לו רק איזה רשימה בעלמא של שכל אמיתי, אפילו נכרי, יכול להבין שאין שום שמחה בזה העולם כלל, כי אחרית שמחה תוגה, ועל זה נאמר ולשמחה מה זה עושה!" (ליקוטי הלכות, נפילת אפים ד, ד).

ג. וכבר סיפר רבינו הק' ב"מעשה מבעל תפילה", שהיתה כת אחת אשר אמרו שעיקר התכלית הוא רק 'שמחה'. "כי זהו עיקר התכלית אצלם: לשתות ולהשתכר ולהיות שמח תמיד, אף על פי שאין שום שייכות וענין לשמחתם, כי אין להם כלל על מה לשמוח, אף על פי כן זה היה עיקר התכלית אצלם להיות שמח תמיד על לא דבר" (סיפורי מעשיות, מעשה יב).

ד. ומהיכן נמשכת טעות? מכך שבאמת התכלית הוא לשמוח בה' ושמחת המצוות! אך הם טעו שהתכלית הוא לשמוח בשמחה של הבל, שאין בה שום אמת,

א. "כמו שמספרים מהצדיק ר' משה לייב מסאסוב שהיה כל היום בריקודין, ושאל אותו איזה צדיק אחד על השמחה שלו ואמר שתיכף באמרו בבוקר שלא עשני גוי הוא שמח בזה כל היום. וגם רבינו ז"ל סיפר מהצדיק שהחיה את עצמו בשלא עשני גוי, עד שבא לשמחת משה רבינו עליו השלום בעת קבלת הלוחות" (מכתבי רבי נתן ב"ר יהודה מטבריה, מכתב מיום ג' בלק תרמ"ג).

ב. "וזה בודאי שמחה גדולה שאין לה שיעור. כי אין לשער ההפרש וההבדל, אלף אלפי אלפים הבדלות, שיש בין קדושת ישראל, הפחות שבפחותים, לבין זוהמת טומאת העובדי כוכבים. וכשיזכור היטב חסד השם יתברך עליו, שלא עשהו גוי, בודאי ראוי שתגדל שמחתו מאד.

ג. והיא שמחה שאין עליה עצבות: כי בשלמא כשמשמח עצמו בדבר שעשהו הוא עצמו, על זה אפשר למצוא עצבות על כל שמחה. כי ימצא לו חסרונות בכל דבר, כדי שלא להניחו להרים ולשמח עצמו. אבל בזה, שלא עשני גוי, שהוא רק מהשם יתברך, שהשם יתברך עשה כך וחמל עליו ולא עשהו גוי, איך אפשר למצוא חסרון בזה השמחה? מאחר שהוא רק מעשה השם יתברך! כי בודאי, איך שיהיה, על כל פנים הוא הפרש גדול בינו לבין עובדי כוכבים, אשר אין שיעור וערך" (שיחות שאחר סיפורי מעשיות).

ולשמחה זו מה היא עושה! (עין באריכות, ליקוטי הלכות, תפילה ד, ח).

ה. ולכן, בבואנו לשמוח ולרקוד, עלינו לדעת היטב על מה ולמה. במה אנו שמחים, ועל אודות מה אנו מרקדין. למען תהיה שמחתנו וריקודנו, שמחה וריקוד של אמת.

ונתחיל למנות בס"ד, את הסיבות האמיתיות, הגורמות ללב לשמוח ומרוממות את הרגליים לרקוד:

שלא עשני גוי:

א. עיקר השמחה היא לשמוח ולרקוד בכך 'שלא עשני גוי'. ומשמחה זו לבד, אפשר לרקוד כל היום כולו!

נהמת לב

לשמוח על אשר בחר בנו מכל העמים

יהו רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שתרתם עלי ותזכרנו לחיות בשמחה תמיד. ואזכה לחיות שמחה תמיד בשמחה של מצוה. ואגיל ואשמח בך ובישועתך תמיד על כל החסדים אשר עשית עמנו, אשר פתחת לנו מכל העמים ורוממתנו מכל הלשונות וקדשנו כמצותך וקרבתנו מלפני לעבודתך ושמך הגדול והקדוש עלינו קראת. ואזכה ברחמך לזכר הטובה והחסד הגדול תהיה תמיד, ולשמח בזה מאד תמיד בכל יום ובכל עת ובכל שעה, וביותר בשבתות וימים טובים.

פרק מ"ז

תולדות חייו הקדושים של גאון עוזנו מוהרנ"ת ז"ע

ע"פ ספר 'כאש ובמים' באדיבות מכון 'נחלת צבי' • מעבד ע"י הר"ר דוד דגן

שב העולם

ברכות הזמנים תדע גדולתי!

בעוד הכורך מתעסק בכריכת כתב-יד התורות של רבינו הקדוש, זכה מוהרנ"ת להישאר בברסלב בצל קדשו. בכל יום ויום שאב ממעייני הישועה, להחיות נפש כל חי לדורות עולם.

באחד הימים דיבר עמו הרבי אודות הייסורים שעליו לשאת, וסיפר לו על גודל הצער והייסורים שיש לו עקב מחלתה של נכדתו התינוקת באותו זמן: "אני מרגיש בלבי כל גניחה וגניחה שלה! הייתי מרוצה לקבל את החולי והייסורים במקומה!". רבינו קישר זאת למאמר 'וביום הביכורים' שנאמר בחג השבועות, שם מובא עניין דרכי השם שאי אפשר להבינם שהם "צדיק - וטוב לו, צדיק - ורע לו".

וכה שח רבינו:

"מובא בספר שבחי האר"י, שפעם אחת הפציר רבי חיים ויטאל ברבו האר"י ז"ל שיגלה לו סוד אחד, ולא רצה, והסביר לו שזוהי סכנה גדולה עבורו. אך רבי חיים ויטאל הפציר בו רבות, ומכיוון שאמר האר"י פעם שכל בואו לעולם היה כדי לתקן את נשמת רבי חיים ויטאל, היה מוכרח לגלות לו את אותו סוד,

גם כשאחד נפרד חס ושלוס מחבורת הכשרים המקורבים אליו, יש לו גם כן כל צער הנ"ל. והזכיר אז אחד מחברינו שנפרד ממנו, והפליג מאוד מגודל הצער והייסורים שיש לו מזה".

ביום חמישי מתבשר רבי נתן כי ספרו הקדוש של הרבי כבר כרוך. הוא ממחר אל בית הכורך, נוטל מידי את הספר ושם פעמיו בחזרה אל בית רבינו:

"ולקחתי הספר מבית האומן" מתאר התלמיד הנאמן, "ובאתי עם הספר לפני ועמדתי לפני ואמר: 'עדיין אין אתה בשמחה! ברבות הזמנים תדע גדולתי!'. ואמר בלשון אשכנז בזה הלשון: 'אמאל וועסטו וויסען מיין גרויסקייט!'. וגילה לי אז מעניין הספר הנורא שלו שגשרף וכו' וכו'. ועיין במקום אחר מעניין הספר הזה, אפס קצה המעשה תראה וכו'".

באותו מעמד נודע למוהרנ"ת על החיבור הקדוש המצוי בידי רבינו, שלימים נקרא בשם 'ספר הנשרף'. שלא כמו ה'ליקוטי מוהר"ן' שנתפרסם אחר כך בעולם, חיבור זה לא זכה העולם לאורו וציווה רבינו לשרפו.

ותיכף לאחר שגילה לו זאת, חלה בנו של האר"י ז"ל ונפטרו לעולמו.

"ואיך אפשר להבין זאת?" המשיך רבינו, "הלא האר"י היה מוכרח לגלות את הסוד, מחמת הפצרת תלמידו רבי חיים ויטאל, ואף על פי כן נענש על זה. אך זה הוא בחינת דרכי השם, שאי אפשר להבינם!".

ומבאר מוהרנ"ת: "וסיפר אז כל זה לעניין ייסוריו מבניו ויוצאי חלציו, שכל ייסוריו הוא מחמתנו, מחמת שעוסק לקרב אותנו להשם יתברך, והלא כוונתו באמת לשמיים, ובוודאי רצון השם יתברך באמת שיעסוק בתיקוניו לקרבנו אליו יתברך, כי זה עיקר כבוד השם יתברך ורצונו וכו', ואף על פי כן יש לו ייסורים ועונשים כאלו מחמת זה דייקא, אך זה הוא דרכי השם, שאי אפשר להבינם כלל בשום אופן".

"ואמר אז, שזה יודע על עצמו זכות, שגם כשבאין לפניו ומספרין לו צער מתינוק אחר שנחלה חס ושלוס כדי שיתפלל עליו, יש לו גם כן צער וייסורים כאלה ממש שיש לו מנכדו (=נכדתו) הנ"ל, שמרגיש כל גניחה וגניחה של התינוק (שקורין קרעקץ) בלבו..."

בעקבותיהם של החסידים כדורות שעברו

מה יהיה בגיהנום!?

השקו הצאן ולכו רעו

על תחילת התקרבותו מספר ר' שמואל העשיל ברשימותיו: "כשראיתי פעם ראשונה העבודה של אנשי שלומינו הנחמדים, איך ר' ישראל יאליס אומר צרות במסירות נפש, ושאר הדברים - איך הוא מרקד, נתקשרתי אליו באהבה גדולה, כי לא ידעתי כלל שיש בריקודין גם כן עבודה. ולא ידעתי אז מה לחשוב, אם הוא אדם או מלאך, כי לא ראיתי מעולם איש כזה, ותיכף נתיישב אצלי כל הקושיות למה חולקים על ברסלב'ער חסידים..."

כל ימינו היה מסתופף בצל אנ"ש ומתאבק בעפר רגליהם. היה דבוק בלבו ונפשו לר' אברהם ב"ר נחמן, לר' שלמה וועקסלער, ולעוד מחסידי ברסלב יושבי ארץ הקודש, לאחר שזכה לעלות אליה באווות נפשו, ולהחיות עצמו בכל עת על זכייתו העצומה, וביותר כשזכה להיות בעיר הקודש ירושלים, כאשר הוא מספר הרבה בכתביו.

בתחילת התקרבותו לא רצה לגלות שנתקרב לאנשי הנגמ"ח, ועל כן לא הלך להתפלל ביחד עם אנ"ש במשך כל השבוע, ואפילו בליל שבת התפלל עדיין בביהמ"ד הכללי של העיר. אך בכל זאת ביום השבת בבוקר, לא הצליח להתאפק, וכאשר טעם את טעם תפילת שחרית עם אנ"ש, לא וויתר עליה, ומדי שבת בשבתו הלך בצפרא דשבתא להתפלל בקלויז דחסידי ברסלב, וזה היה לו כאויר לנשימה. לאחר התפילה למדו יחד ספרי רבינו, ומשם שאב כל חיותו בתחילת ההתקרבות.

כמה פעמים זכה לנסוע לקיבוץ הקדוש של אנ"ש באומאן על ראש השנה, ואי אפשר לספר ביריעה קצרה את כל מסעותיו הארוכות והמטלטלות, המתוארות ביומנו 'תולדות שמואל', וכאשר הוא עצמו כותב: "ומוכרח אני לכתוב מכל דבר בקיצור, כי לכתוב מכל יום מה שעובר עלי במחשבה דיבור ומעשה - זה אי אפשר כלל". כשהוא מחיה עצמו בכל המקומות בהם שהה בדרך הליכתו ובחזרתו: "ברוך ה' שזכיתי להיות נמנה עם הקיבוץ הקדוש בראש השנה, יהי רצון שאזכה לנסוע בכל שנה ושנה על ר"ה".

בכל מקום שביקר, החיה עצמו ואת סובביו בדיבורים מרבינו. כך גם בשבת אחת כששהה באחד החסידיות בתחילת החורף, בדרך חזרתו לארה"ק, הרי הוא מספר: "ישבתי שם בזוית אצל השולחן, וניגנתי לעצמי הניגונים שלנו בערב ובבוקר ובסעודה שלישית, ואמרתי ביני לביני תורה מליקוטי מוהר"ן, ועוד דיבורים מרבינו הקדוש, ואמרתי להם: השקו הצאן ולכו רעו וכו', וכל המאמר שבליקוטי הלכות מותנה הלכה ד', על פסוקי ויצא יעקב מבאר שבע וכו', עיין שם היטב ויונעם לך לעולם".

רבי שמואל העשיל פרידמאן ז"ל הי"ד

התקרב לרבינו בהיותו משמש כמלמד כתיבה לתלמידים בבארדיטשוב, ע"י החסיד ר' שמשון בארדיטשוב'ער שהיה מלמד שם ג"כ. הוא נסע לציון רביה"ק באומאן, ושם נפגש עם ראבר"ן, שעורר אותו יחד עם שאר אנ"ש בני חבורתו לעלות לא"י. בשנת תרע"ח נהרג ר' שמואל העשיל בהפצצה הגרמנית על יפו, בהיותו בגיל ארבעים שנה בלבד.

מספר: א.ג. וומסכ"ג

להסיח את הדעת ממחשבות של עצבות. אבל אני לא נהגתי כך אז.

למעשה, בגלל שלא התחזקתי באמת ולא נעשיתי שמח ומשחרר מכך, חשבתי שכבר אין לי סיבה להתחזק יותר; 'אתה ממילא תישרף בגיהנום על כך שהעברת את ימיך בבטלה ובשיממון', אמרתי לעצמי. 'אז מה יועיל לך שתדע את האמת ותאמין שהעולם הזה הוא לא התכלית, ושכל נקודה טובה יקרה מאד מאד בעיניו יתברך?!'

למרות הכאב הזה, הצלחתי לפעמים להתחזק, אבל הסתובבתי וחיפשתי כל הזמן איזה חיזוק לנשמתי. פעם הייתה זו שיחת חברים שעזרה לי לדחוף עוד יום, ופעם איזה חיזוק ב'לבבי'. כך עברו הימים כשאני סוחב עמי מטען כואב כל כך...

יום אחד באמצע אחד המרדפים שלי אחרי הלוואה מגמ"ח מסוים, ישבתי ברכב והמתנתי שתיגוע שעת הפתיחה של אותו גמ"ח, ישבתי ברכב והאירה בדעת התחזקות עצומה שהחזיקה אותי לזמן רב.

רבינו הרי אומר בתורה כ"ב בליקוטי מוהר"ן קמא, ש"צער הבושה גדול מאד יותר מעונש גיהנום וכן לעתיד לבוא צער הבושה גדול מאד". ואם כן, עשיתי חשבון כזה; הרי עיקר הבושה היא, כשמישהו מגיע לבית הכנסת עמוס באלפי מתפללים למשל, ופתאום הוא מגלה שיש לו כובע ליצן אדום על הראש, אז הוא מתבייש מאד.

כלומר, עיקר הבושה היא כשהאדם מגלה שהוא עשה טעות חמורה. ולעניינינו, כאשר הוא יגיע לעולם האמת ושם הוא יראה שהוא בילה את השעות היקרות כל כך של העולם הזה, שעליהם נאמר "ריווח העולם הזה אין לשער", והוא בזבז אותם בבטלה וברדיפה אחרי ממון שהוא קיא צואה ומיאוס גמור, כמה גדולה הבושה שתהיה לו אז...

אם כן, מוישי', התחזקתי לעצמי בלחש. 'העיקר שתזכור תמיד מה האמת. שכשתיגוע לעולם הבא ושם כבר לא יהיה שום בלבול, לא תתבייש מכל מה שתראה. אתה תוכל לעמוד ולהגיד: תמיד ידעתי שזו האמת, השתדלתי, ניסיתי, וכספתי אליה ורק אליה, ובי"ה חטפתי מה שחטפתי'.

לא חשבתי לעצמי לרגע שאני לא יקבל עונש על מה שלא עשיתי כרצון ה' חלילה, אלא שמחתי להבין ולהפנים שכל שאני מתחזק בשמחה ובהתחזקות לפי הדרך של רבינו, אז גם אני לא נהיה יותר טוב למראית העין, אבל לפחות אני חוסך מעצמי עם כל התחזקות והתבררות את הגיהנום הקשה של הבושה. לפחות אני יודע מה האמת!

הייתה זו אחת התקופות הקשות בחיי. נפלתי למערבולת מסחררת של חובות נוראיים, בד בבד קיבלתי טלפונים מהרשויות על עיקולים והוצאה לפועל. ולקינות, התקשר אליי המלמד, לספר על ה'תכשיט' שלי שהופך את כל הכיתה, כמהפכת סדום ועמורה.

כל הלחץ הזה, יחד עם הניסיונות והמעברים 'הרגילים' חברו עלי יחד ואיימו למוטט אותי. יום אחר יום עברו עלי כשאני מתמודד עם ניסיונות על 'יהדות פשוט', מי מדבר על שעות רצופות וסדרי לימוד ארוכים.

כיון שאני ברסלב'ר חסיד ויודע מתורת ההתחזקות של הרבי, השתדלתי בכל פעם לשמור על הראש מחוץ למים. התחזקתי בשיחות שונות של הרבי, על האמונה והתקווה שיש לכל יהודי, ועל כך שכל נקודה טובה שחוטפים יקרה מאד מאד בעיני ה' יתברך.

אם חשבתי שהתקופה הזו תיגמר במהרה, התבדיתי. כל שני וחמישי ראיתי איך העסק הולך ומסתבך, במעט הזמן הפנוי שהיה לי להתבודד ביני לבין קוני הייתי מסתכל על עצמי ככאב ומקונן על עצמי, את המילים המופיעות בשירי ידידות שבהקדמת ה'ליקוטי מוהר"ן': "נפשי החזקה והפיקחת, למה לא חסת עליך ושכחת אומן המגדל אותך והאכילך ממתקים והלבישך ארגמן. ועתה את רמוסה בין עקבי צאן ובין רגלי התאוות העבים והגשמיים..."

כשהייתי אומר את המילים הללו, הייתי חושב איך הנשמה שלי, 'נשמת בן מלך' שנועדה לבלות בגן עדן של תורה וקדושה, מוצאת את עצמה אחרי 35 שנים בעולם הזה, צמאה ללחלוחית של נועם ה' ואהבה שבדעת.

לא אכחד מקוראי המעשייה הזו. בעומק ליבי פנימה ידעתי שאני לא מתנהג בדרך שרבינו מדרוך אותנו. שכן, כפי שרואים במכתביו של מוהר"ן שכותב לבנו בכל עת שאסור להתעסק עם הריחוק כל הזמן, וצריך

לב הפרשה

ויפגע במקום וילך שם פי בא השמש (כה, יא)

ודרושו חז"ל "שקעה חמה שלא בעונתה". ענין זה של שקיעת החמה שלא בעונתה, לא אירע רק אצל יעקב אבינו לבד, אלא עובר גם על כל אחד מאתנו. שכן, לפעמים בחמלת ה' נפתח לאדם אור גדול ונדמה לו שבודאי יהיה איש כשר כראוי, ואחר כך לפתע פתאום נחשך לו, כאילו באה השמש פתאום שלא בעונתה.

וכיעקב אבינו בשעתו, כך גם מודיעים ומרמזים לכל אחד: והנה "סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה" - עבודת האדם היא אכן לילך מדרגא לדרגא כמו בסולם, אבל אפילו "מלאכי אלקים", דהיינו צדיקים וגדולים, "עולים ויורדים בו". גם להם יש עליות וירידות... שכן, קודם העליה צריך שתהא ירידה, והירידה היא תכלית העליה.

"על כן" - מזהיר מוהר"ן - "אל ישתומם האדם ואל יפול בדעתו מכל מה שעובר עליו. וכשהוא בבחינת 'עליה', שרואה איזה ישועה והתנוצצות, אל יטעה שכבר האור שלו רק ידע שעדיין הוא חרוק מאד, ועל ידי זה לא יפול כשרואה אחר כך שנחשך אצלו האור שהוא בחינת 'ירידה'. כי באמת, אף על פי כן האור שהאיר לו לא נכבה ולא נסתלק ממנו, כי אור חסדו יתברך מאיר עליו תמיד"

(ליקוטי הלכות, שילוח הקן ה', ע')

להשקיע באיכות ההתבודדות

מהדר אני בזמן ובמקום של ההתבודדות, אך כיצד מהדרים ומשפרים את ההתבודדות עצמה?

שאלה: בעמדנו בלילות החורף הארוכים, התעוררתי להתחדש בקיום עצת ה' התבודדות, ומדי פעם אני זוכה לקיימה מחוץ לישוב בדרך יחידה כפי שהדריכנו רביה"ק בתורה נ"ב. ובכן, שמת לב שאכן מדקדק אני על ה'מקום' וזאת ה'זמן' שיהיה באופן המבוקש, אולם בעצם ה'התבודדות' אינני יודע כיצד לשפרה ולנצלה היטב שתהיה באיכות טובה יותר. שכן, לא ברור לי מה בדיוק לעשות. ומצד אחד בראותי את הלשונות וההבטחות הנוראות של רביה"ק למי שזוכה לקיים עצה זו אני מאד משתוקק לזה, אך מאידך לא נראה לי כלל שבה'התבודדות' שלי אני מתקדם לשם. ובכן, האם יש כאן איזה טעות כלשהיא?

תשובה: טרם נדבר על שיפור וניצול ההתבודדות, נתייחס בתחילה לדברין שאמרת שאין נראה לך כלל שבהתבודדות שלך אתה מתקדם לאותם מעלות גדולות שרביה"ק הבטיח עליהם. ובכן, זאת עלינו לזכור שחלק עיקרי מה'בחירה' שלנו היא, שאין לנו את הכלים למדוד מה אנו פועלים בדיוק עם המעשים טובים שלנו. שכן, אילו היינו יודעים, לא הייתה לנו בחירה כלל, וממילא לא היינו מעלים את הנחת רוח הגדולה שיש להשי"ת ממעשים טובים הנעשים דוקא מתוך בחירה חופשית.

ולענייננו, מה שנדמה לך שההתבודדות שלך אינה מקדמת אותך אל אותם המעלות הנשגבות שמה רבינו, אין הרגשתך קובעת כלל את המציאות האמתית, ולאמתו של דבר בוודאי הנך מתקדם לאותן מעלות גדולות, אשר בקרוב אף תחזינה עיניך בהם. ועם יסוד זה היה רביה"ק בעצמו מחזק את אנשיו, וכמו שכתב מוהר"ג: "שמעתי מאחד מחשובי אנשים איש כשר וירא שמים ועובד את השם באמת, שאמר לו רבינו ז"ל, שיש בני אדם עובדי ה' שאין השם יתברך מראה להם מה שפעלו כל ימי חייהם, רק אחר מותם בעולם הבא, אז יראו מה שפעלו. והבנתי שרבינו ז"ל אמר לו דבר זה לענין התחזקות בלב יפול בדעתו מה שכבר עסק בעבודת השם, ועדיין אינו רואה בעצמו שום פעולה, כי יש שאינו יכול לראות כל ימי חייו מה שפעל כי אם לאחר כך" (שיחות הר"ן, רמד).

מאידך, הרי ברור שתמיד יש לנו לכסוף לילך ולעלות מדרגא לדרגא, ולשפוט את מעשינו אם עולים יפה. ולכן גם בענין שכל כך נצרך לנו שהיא באמת "עצת עצותיו" של רביה"ק, הלוא היא ה'התבודדות', ברור אפוא שעלינו לחפש ולבקש כיצד באמת לקיים אזהרה ועצה זו, ולנצלה היטב גם באיכות. שכן, הרי גם זה יתכן שאנו 'תורמים' [כביכול] שעה שלימה מסדר היום שלנו, ולמעשה יושבים ומצפים שהשעות יועיל נא בטוב ויזון על מחוגיו, ואילו הוא בעצלותו כמעט ובושש מלכת, ומתמלאים בעצבים כי הרי אנו בכל זאת כן רוצים להתבודד, אבל למעשה רק מעבירים את הזמן ומפעם לפעם פולטים אנחה, עד שסוף סוף בחמת ה' עליו עובר הזמן... וכי לזה התכוון רביה"ק? וכי לא על סוג התבודדות כזאת נאמר בספר המידות (פרק כט) ש"כעס בא על ידי התבודדות שאינו כראוי"?! ואם כן הרי ברור אפוא שעלינו לחפש ולחזור כיצד באמת נזכה להפוך את שעת ההתבודדות לשעה הנכספת

של היום, עד שאדרכה, נשב ונצפה מתי כבר תגיע לדינו השעה הנעימה הזאת בה נוכל לשפוך ליבנו כמים נוכח פני ה' ולפרש לפניו ית' כל שיחתנו.

ואשר לכן, מה טוב ומה יפה שאתה מתעורר לחפש ולחזור כיצד לשפר את ההתבודדות, אולם בתנאי אחד, והוא: שההתעוררות תהא בלי חלישות הדעת, ולא תזלזל במה שאתה כבר זוכה לעשות.

וכן הוא בכלליות בעבודת ה', בכל ענין וענין שאנו רוצים להתעורר מחדש ולכלכל צעדינו בעצותיו של רביה"ק, ומתוך כך אנו שופטים את מעשינו האם אנו אומרים מקיימים את העצה באופן הנכון - עלינו לבדוק: אם מחשבות אלו מביאות להתחדשות ולחיפוש מתוך שמחה ורצון, הרי טוב. אולם אם הם מסיטים אותנו בחילה למחשבות נוגות של חלישות הדעת, יש לבערם ולגרשם מן המח ומן הלב, לא פחות ממה שאנו נלחמים בהרהורים רעים.

ובכן, עתה נפנה לראות לגבי עצם עבודת ההתבודדות: הנה ההתבודדות בנויה ומורכבת באופן כללי מג' מרכיבים, ואלו הן:

א. **ישוב הדעת** - "להשתדל לישב עצמו היטב, מה התכלית מכל התאוות ומכל עניני העולם הזה, הן תאוות הנכסות לגוף, הן תאוות שחוף לגוף, כגון כבוד וכיוצא" (לקו"מ תנינא, פ).

ב. **משפט** - היינו ש"דין וישפוט את עצמו על כל עסקיו ומעשיו, אם כך ראוי והגון לו לעשות ולהתנהג כך כנגד השם יתברך הגומל עמו טובות בכל עת ורגע, ויכלכל דבריו במשפט, ועל הכל יבוא במשפט עם עצמו והוא בעצמו ידן וישפוט את עצמו על כל עסקיו ומעשיו" (ליקוטי עצות, ערך התבודדות עפ"י תו"ט).

ג. **לפרש שיחתו** - דהיינו לפרש ולספר לפני השי"ת את כל מעשיו ועניניו בפרטות ו"לפרש שיחתו בינו לבין קונו, בטענות ואמתלאות, בדברי חן וריצוי ופיוס, לבקש ולהתחנן מלפניו ית', שיקרבו אליו לעבודתו באמת, ואת כל אשר עם לבבו, ישיח ויספר לפניו ית'. הן חרטה ותשובה על העבר, והן בקשת תחנונים לזכות להתקרב אליו ית' מהיום ולהלאה באמת. וכיוצא בזה" (לקו"מ תנינא, כה).

והנה, ג' הנהגות יקרות אלה מרכיבות את שעת ההתבודדות, אשר עליה גזר אומר ש"מקטן ועד גדול אי אפשר להיות איש כשר באמת כי אם על ידי התבודדות" (שם, ק). ובע"ה בהמשך נפרט הדברים יותר.

התבודדות היא מעלה עליזנה!

בישיבת 'מתיבתא' בבית שמש, בה נוהגים רבות בשנים לקיים 'כנס התבודדות', בכדי לחזק את קיום עצת ההתבודדות חוק ולא יעבור, הוחלט השנה לקיים כינוס מקדים למעמד הכנס הגדול, בכדי להפיק את מלוא התועלת מ'כנס התבודדות'.

כינוס ההכנה, שנקבע בשם 'כלים לקבל', התקיים בא' דראש חודש כסליו, ולהפתעת תלמידי הישיבה הופיע הרה"ח ר' נתן ליברמנט שליט"א, שהגיע לשאת מדרותיו, לעורר ולחזק על ענין נשגב זה.

יש לציין כי 'כינוס התבודדות' אלו, נהפכו כבר לנחלת הכלל, ומדי שנה בשנה מצטרפים עוד ועוד חבורות וישיבות המארגנים כינוסים נפלאים כאלו, לעודד לקיים עצתו הנוראה של רבינו הקדוש שאמר "אי אפשר להיות איש כשר כי אם ע"י התבודדות!".

הרחיבי מקום אהלך!

ברמה ד' בבית שמש הוקם בית כנסת נוסף ע"ש הצדיק, והצטרף לעשרות בתי הכנסת של ברסלב הקיימים בב"ש, כן ירבו.

ביה"כ החדש הוקם ע"י קהילת 'קרן אור', ושוקן לע"ע בבניין ת"ת זיו התורה.

מהנעשה והנשמע

בית מדרשינו בבורו פארק: התקיימה שבת נפלאה עם הרה"ח ר' יו"ט חשין שליט"א שהגיע במיוחד מארה"ק. האברכים והבחורים סעדו יחדיו את הסעודות, במהלכם נשמעו דיבורי קודש בתורת רבינו. כמו כן התקיימה סעודת 'מלווה מלכה' מרוממת.

בית מדרשינו רמות ב' ירושלים עיה"ק: התקיים מעמד 'הכנסת ספר תורה', בהשתתפות חברי הקהילה וכלל תושבי השכונה.

התורה הזמנית: לרגל התחלת תורה כ"ג במסגרת התורה הזמנית, התקיימה אסיפה מיוחדת של כלל הפעילים והנציגים של ארגוני 'כטייל בתורתו ותמימי דרך' על אופן קבלת ההחלטות בנוגע להמשך התורות.

נקודת הסב

שוב שיאמר האדם בשעת ההתבודדות בשמותיו כינו לבין קונו: "היום אני מתחיל לדבק בך", ויעשה בכל פעם התחלה. בי כל ההמשכות הולכין אחר ההתחלות, נמצא ממה נפשך יעשה בכל פעם התחלה ויאמר בנ"ל, בי ממה נפשך, אם היה מקדם טוב, עכשיו יהיה טוב יותר. ואם חס ושלום מקדם לא היה טוב, בודאי צריך ומברח לעשות התחלה חדשה.

(דיי מוה"ר, תל)

הרה"ח יחיאל רובין שליט"א
נדב 1000 גליונות לרגל הולדת בנו למזל טוב
זכות ההפצה תעמוד לו ולזרעו לאחרי
להתברך בכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות

הרה"ח הלל איזראעל שליט"א
נדב 1000 גליונות
זכות ההפצה תעמוד לו ולזרעו לאחרי
להתברך בכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות

הרה"ח דוד הלפרין שליט"א נדב 500 גליונות
לרגל הנישואין של אחיו הבה"ח אברהם אלחנן הלפרין נ"י למזל טוב
זכות ההפצה תעמוד לו ולזרעו לאחרי להתברך בכל מילי דמיטב
ברוחניות ובגשמיות

הרה"ח משה קאהן שליט"א נדב 500 גליונות
לרגל הנישואין של הבה"ח אברהם אלחנן הלפרין נ"י למזל טוב
זכות ההפצה תעמוד לו ולזרעו לאחרי
להתברך בכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות

טלפון בא"י: 02-5021316 • בארה"ב: 845.584.1011
אימייל: levuvy148@gmail.com
להערות, לתרומות והוצאות או להפצת הגיליון באזור מגוריך, נא להשאיר הודעה במערכת לקבלת העלון מדי שבוע ניתן לשלוח אימייל למערכת

מערכת ברסלב			
ייעוץ, שיעורים, נגונים, סיפורי התקוות ועוד			
ארה"ב	ארץ	ארה"ב	ארה"ב
0330.390.0487	079.704.0073	718.362.8870	646.585.2985
קול משיב לשואל			
עגלנאד	ארה"ב	ארה"ב	ארה"ב
0330.350.0664	079.704.0073	718.362.8870	0330.390.0487
קול איחוד ברסלב לשוה"ק 09-7721111			